

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos VIII. — Izdan in razposlan dne 10. marcija 1875.

16.

Ukaz ministrov za trgovino in notranje reči od 20. februarja 1875,

da kladezarski obrt, t. j. obrt tistih, ki delajo kladeze ali kladence (štérne), spada med take obrte, za katere je potreba posebne dopustitve (koncesije).

Po §. 30 obrtnijskega reda od 20. decembra 1859 se izrekuje, da je za kladezarski obrt potreba dopustila.

Kdor želi dobiti dopustilo za takšen obrt, mora izpolniti vse to, kar je po §. 18, odstavku 1 obrtnijskega reda potrebno za doseg na dopustilo navezanega obrta, in vrh tega tudi izkazati, da je pri tem obrtu nekaj časa res delal ter s tem zadobil si djanjsko zmožnost za-nj.

Ta ukaz se nikakor ne dotika dozdanjih postavno dobljenih in še zvrševanih kladenčarskih obrtov.

Banhans s. r.

Lasser s. r.

17.

Razglas ministerstva za trgovino od 1. marcija 1875,

s katerim se na znanje dajó dodatna določila k meroizkusnemu redu in tarifi meroizkustvenih pristojbin od 19. decembra 1872 (Drž. zak. št. 171).

V zvršitev postave od 23. julija 1871, o novem redu za mere in uteži (Drž. zak. od 1. 1872, št. 16) razglašajo se naslednji, po c. kr. prvomerski komisiji izdani dodatki k meroizkusnemu redu in tarifi meroizkustvenih pristojbin od 19. decembra 1872 (Drž. zak. št. 171).

Namesto ministra za trgovino:

Minister poljedelstva:

Chlumecky s. r.

Drugi dodatek k meroizkusnemu redu

od 19. decembra 1872.

K §. 5—9 in 11.

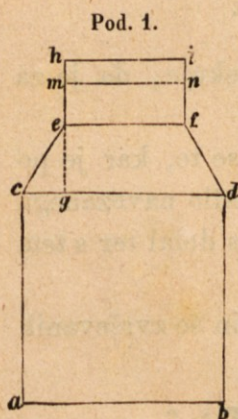
0 pripuščanja kovinskih (metalnih) mer za tekočino po 5, 10, 20 in 50 litrov.

Tekočinske mere, držeče po 5, 10, 20 in 50 litrov, smejo se narejati iz belega, s čistim cinom pocinjenega pleha. Za izdelovanje in preskus merodavne so naslednje določbe:

Oznamenílo.

Oznamenílo, katero kaže, koliko litrov drží mera, s pristavljeno besedo „Liter“ ali črko „L“ sme se naudarjati (vtiskovati), ali pa narediti na prilotani kovinski ploščici, katere zveza s posodo naj bode zavarovana s štempljem na cinovi kaplji.

Podoba.

Te mere naj bodo, kakor kaže Pod. 1, valji (cilindri) z ožjim vratom ter imajo naslednje obmere (dimenzije) v milimetrih:

	5 L.	10 L.	20 L.	50 L.
Premier posode ab	170	215	270	370
Visokost posode ac	174	217	273	371
Visokost koželja ali čunja eg	55	70	90	120
Premier vratu ef	100	125	160	200
Visokost gladine tekočinske mn v vratu pri zgornjih obmerih in pravšno napolnjeni posodi em	31.2	40.3	51.1	70.7

Da bode ložje izlivati, naj se mere narejajo takó, da pride lice ali gladina tekočine mn , kadar je posoda prav napolnjena, niže nego je gornji rob vratu. Mere naj se torej delajo takó, da bode vrat eh višji od gori postavljene visokosti em ter da bode med gladino tekočine in gornjim robom pri merah po 5 in 10 litrov po 10—30 milimetrov, pri merah po 20 in 50 litrov pa po 20—50 milimetrov praznine vmes.

Da bode ložje narejati te mere, smejo jim premeri do 5 odstotkov odstopati od izračunjenih veljav, kakor so gori povedane, takó namreč, da so lahko za toliko večji ali pa manjši.

Naprava.

Plehovina (ploča) mora biti zadosti močna, in gornji rob vratu, kakor tudi doljnji rob posode bode podkrepjen z obročem 15—30 milimetrov širokim.

Dna morajo biti ravna ter ležati vspeoredno z dolnjim robom; tudi jih je podkrepiti pri meri po 5 in 10 litrov z eno, a pri meri po 20 in 50 litrov z dvema pravokotno na ozko stran postavljenima prečnicama (letvicama) iz železa ali močnega belega pleha. Dopusčeno je te mere še bolje, sosebno ostenek (obočje) z obroči in rebri podkrepovati. Vsaka teh posod lahko ima ročaje ali držala, ki pa ne smejo štrleti iznad gornjega roba.

Pod. 2. Čepke ali jezičke, kateri kažejo, kakó visoko stoji tekočina v posodi, kadar je pravično napolnjena, pritrtjati je vratu na dveh dijametralno nasproti ležečih, ali tudi na treh na ves obsežaj vratu enako razdeljenih mestih ter narejati iz 10—15 milimetrov široke, dvojno zložene proge belega pleha, katere zgornji na lici tekočine ležeči konec je v dolgosti 3—5 milimetrov pravokotno odvihan od vratu (Pod. 2). Čepki morajo biti prilotani ter tik pod zgibom prinetani in mesta, kjer so neti zabiti, opraviiti je od zunaj s cinovimi kapljami, da se oštempljajo.

Meja dopuščenega pogreška.

Pri kovinskih merah za tekočine po 5—50 litrov ne sme odstop od dolžne vsebine na več ali manj iti čez:

Pri merah po 5, 10 in 20 litrov	$\frac{1}{400}$ dolžne vsebine,
" " " 50 litrov	$\frac{1}{500}$ " "

Štempljanje.

Štempljavajo se te mere na mestih, kjer so čepki ali jezički prinetani, potem na cinovih kapljah (očescih), ki naj se pritiskajo — po dve v enem premeru druga drugi nasproti — na stikih *c, d, e, f* (Pod. 1) in na stikih dna s stranico (bokom).

K §. 28 e).

Gledé na vage s kembeljnomo (rimske, na štedér).

V dopolnitev §. 28 e) določuje se, da bodo k preskusu in štemplju pripuščene še take vage s kembeljnomo, pri katerih skupna teža kembeljna in z njim zvezanega oklopka z obesilom vred znese 0.5 kilograma. Pri takih vagah bodi premična utež neločljivo zvezana z oklopkom, ki se po daljši gredeljnični rami sem ter tje premikuje ter ne sme viseti na priostreni kjuki.

K §. 30.

Gledé na zgornjeskledične vage.

Ni dopuščeno, da bi zgornjeskledične vage ali stajalnice imele tarirnico (tarovavnico).

Drugi dodatek k tarifi meroizkustvenih pristojbin.

K II. Mere za tekočine.

Pri kovinskih (metalnih) merah za tekočine držečih po 5, 10, 20 in 50 litrov je plačati:

	A. Za preskus in štempljanje	B. Za preskus brez štempljanja
Pri merah po 50 litrov	70	35
" " " 20 "	40	20
" " " 10 "	24	12
" " " 5 "	14	7

Na Dunaji, 1. dne marcija meseca 1875.

C. kr. prvomerska komisija:

Herr s. r.